

Par ziedojumu uzskaiti

Lasītājas situācijas apraksts

Par mantisko ziedojumu un pamatlīdzekļu nolietojumu vienkāršā ieraksta sistēmā. Situācijas apraksts. Reliģiskā organizācija kārtā grāmatvedības uzskaiti vienkāršā ieraksta sistēmā, veicot ierakstus IIN maksātāja saimnieciskās darbības ieņēmumu un izdevumu uzskaites žurnālā (turpmāk — žurnāls). Gada pārskats sastāv no: IIP (Ieņēmumu un izdevumu pārskats) ZDP (Ziedojumu un dāvinājumu pārskats) ZDS (Ziedotāju un dāvinātāju saraksts).

2021. gada novembrī baznīcas ēkai nomainīja logus un durvis, logi un durvis ir ziedojums, kā arī saņemts finansējums remonta darbu apmaksai:

1. Nomainīti logi — 5 gab. (viena loga cena apmēram 240,00 eiro), durvis — 2 gab. (vienu durvju cena apmēram 620,00 eiro), kopsumma apmēram — 2440,00 eiro, logi un durvis saņemti izstrādājumu veidā kā anonīms ziedojums (administrācijai persona ir zināma).
2. Par darbu izpildi ir samaksāts uz līguma pamata (novembrī) — 2300,00 eiro.
3. Saņemts finansējums darbu apmaksai (decembrī) — 2000,00 eiro.
4. Ieņēmumi no reliģiskās darbības (prognoze) 2021. gadā (līdz 31.12.2021.) — 2700,00 eiro.
5. Ieņēmumi no saimnieciskās darbības (prognoze) 2021. gadā (līdz 31.12.2021.) — 450,00 eiro.
6. Citi izdevumi (prognoze) 2021. gadā (līdz 31.12.2021.): 2600,00 eiro un par remontdarbiem — 2300,00 eiro, kopā — 4900,00 eiro.

Ziedojuma klasifikācija

Iepazīstoties ar jautājumā aprakstīto situāciju, autora uzmanību piesaistīja fakts, ka saņemto logu un durvju vērtību ir plānots atzīt kā anonīmu ziedojumu, kā arī tas, ka administrācijai persona, kas veic šo ziedojumu, ir zināma.

2006. gada 14. novembra MK noteikumu Nr. 928 «Noteikumi par reliģisko organizāciju gada pārskatiem», turpmāk tekstā — MK noteikumi Nr. 928, 48.¹ punkts nosaka: «Par anonīmu (nezināmu) ziedotāju un dāvinātāju uzskatāma neidentificēta persona, kas ir ziedojuši un veikusi dāvinājumu.»¹

Nemot vērā iepriekš minēto, autors uzskata, ka šajā situācijā nav korekti darījumu atzīt kā anonīmu dāvinājumu, jo dāvinātājs ir identificējama persona, proti, administrācijai šī persona ir zināma. Tāpat, autora ieskatos, par minēto dāvinājumu ir nepieciešams starp dāvinātāju un dāvinājuma saņēmēju noslēgt dāvinājuma līgumu. Dāvinājuma līgums minētajā situācijā ir būtisks, jo tajā ir iespējams fiksēt dāvinājuma vērtību eiro izteiksmē, kas attiecīgi turpmāk ir nepieciešama gan atspoguļošanai Ieņēmumu un izdevumu pārskatā, gan citu uzskaites darbību veikšanai.

Pamatlīdzekļa klasifikācija

Autoru mulsina fakts, ka logu un durvju komplektu, kā arī saistītās izmaksas ir plānots atzīt kā pamatlīdzekļu komplektu, jo pēc būtības ar logu un durvju nomainītu tiek uzlabots cits pamatlīdzeklis (ēka) un, iespējams, pagarināts tā ekspluatācijas laiks, kā rezultātā durvju un logu nomainīta ir uzskatāma par amortizētajām aizstāšanas izmaksām un būtu veicama esošā pamatlīdzekļa sākotnējās vērtības korekcija.

Tomēr, vērtējot uzdotajos jautājumos sniegto apstākļu izklāstu, autora uzmanību piesaistīja fakts, ka organizācijai līdz šim nav bijuši pamatlīdzekļi. Tādā gadījumā atbildes autoram rodas jautājums par organizācijas uzskaites precizitāti. No sniegtā apstākļu izklāsta nav saprotams, vai minētā ēka ir organizācijas īpašums vai tā ir nodota organizācijas lietošanā uz nomas lī-

guma pamata. Ja ēka ir organizācijas īpašums, tad to ir nepieciešams atzīt kā organizācijas pamatlīdzekli. Savukārt, ja ēka ir nodota lietošanā uz nomas līguma pamata, tad ir nepieciešams vērtēt šādus apstākļus:

- ja nomas līgumā **IR** paredzēta iespēja nomniekam veikt nomas objekta uzlabojumus (šajā gadījumā — durvju un logu nomainītu), tad, autora ieskatos, visas uzskaitītās izmaksas atbilstoši vienkāršā ieraksta būtībai nepieciešams atzīt kā organizācijas izmaksas brīdī, kad par tām ir veikts norēķins;
- ja nomas līgumā **NAV** paredzēta iespēja nomniekam veikt nomas objekta uzlabojumus, tad darījuma struktūra būtu jāorganizē tādā veidā, ka šo dāvinājumu saņem ēkas īpašnieks, kurš par saviem līdzekļiem veic durvju un logu nomainītu.

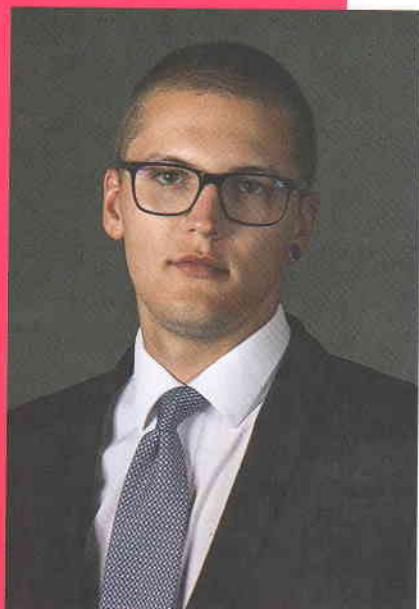
Atbildes uz uzdotajiem jautājumiem

Abstrahējoties no konkrētās situācijas un neņemot vērā iepriekš minētos apstākļus, autors sniedz atbildes uz uzdotajiem jautājumiem pēc būtības.

1. Logu un durvju komplekts «anonīms ziedojums» tiks novērtēts kā pamatlīdzeklis «PL komplekts» — 2440,00 eiro vērtībā ar kalpošanas laiku 120 mēneši.
Kā pareizi «anonīmo ziedojumu» un «PL komplektu» un kādā vērtībā:
1.1. atspoguļot žurnālā?

Minētais mantiskais dāvinājums Ieņēmumu un izdevumu reģistrācijas žurnālā netiks atspoguļots, jo minētā darījuma rezultātā faktiski nenotiek naudas kustība ne organizācijas kasē, ne organizācijas kredītiestāžu kontos.

1 MK noteikumi Nr. 928 «Noteikumi par reliģisko organizāciju gada pārskatiem», pieņemti 14.11.2006. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/148125-noteikumi-par-relijisko-organizaciju-gada-parskatiem>

OTO KRISTIĀNS ABRAMS,

SIA Abrams Business Services
(ārpakalpojuma grāmatveža
licence Nr. AGL 0000073)
valdes loceklis un
atbildīgais grāmatvedis,
PIKC Rīgas Valsts tehnikums
grāmatvedības profesionālo
priekšmetu pedagogs,
SIA Juridiskā koledža
grāmatvedības profesionālo
studiju kursu lektors

1.2. IIP 31.12.2021.7

MK noteikumu Nr. 928 32. punktā ir noteikts: «Postenī «Saņemtie ziedojumi un dāvinājumi» norāda pārskata gadā reliģiskās organizācijas kasē vai bankas kontā saņemtos naudas ziedojumus vai dāvinājumus, kā arī saņemtos kustamas vai nekustamas mantas (mantiskos) ziedojumus vai dāvinājumus, kuri novērtēti naudā, pamatojoties uz ziedojumu vai dāvinājumu apliecināšanos dokumentos norādīto vērtību.» No iepriekš minētā secināms, ka saņemtā mantiskā dāvinājuma vērtība ir jānorāda leņģmumu un izdevumu pārskata postenī «Saņemtie ziedojumi un dāvinājumi».

1.3. ZDP 31.12.2021.7

Saskaņā ar MK noteikumiem Nr. 928 minētais ziedojums Ziedojumu un dāvinājumu pārskatā būtu jānorāda pie mērķziedojumiem (noteiktiem mērķiem), norādot par to atbilstošu informāciju — personu, no kuras ir saņemts zie-

Situācija autoram liek ļoti kritiski aizdomāties par to, cik sakārtota un atbilstoša ir nozares grāmatvedības uzskaitē, ja pat nozares normatīvajā regulējumā ir novērojamas būtiskas neatbilstības.

dojums, ziedojuma vērtību u.tml. informāciju atbilstoši Ziedojumu un dāvinājuma pārskata veidlapai.

1.4. Kad jāuzsāk «PL komplekta» nolietojuma aprēķins?

Parasti pamatlīdzekļu nolietojuma aprēķinu uzsāk ar nākamo mēnesi pēc konkrētā pamatlīdzekļa nodošanas ekspluatācijā. Kā paskaidrots iepriekš, šajā gadījumā nav pamata logus un durvis atzīt par pamatlīdzekļi.

2. Kā pareizi veikt dāvinājuma vērtēšanu, vai pietiek ar iekšējo dokumentu — aktu par dāvinājuma vērtības noteikšanu?

Kā iepriekš minēts, viskorektāk minētajā situācijā būtu noslēgt dāvinājuma līgumu, kurā varētu arī fiksēt dāvinājuma vērtību eiro izteiksmē.

3. Kādā atskaitē tiks atspoguļoti pamatlīdzekļi (līdz šim pamatlīdzekļu nebija), un kādā atskaitē tiks atspoguļots pamatlīdzekļu nolietojums 31.12.2021.7

Pamatlīdzekļu uzskaites vajadzībām organizācijai ir nepieciešams iekārtot atsevišķu pamatlīdzekļu uzskaites reģistru, kurā attiecīgi tiks veikta pamatlīdzekļu objektu uzskaitē, tai skaitā atspoguļots aprēķinātais nolietojums.

Saskaņā ar MK noteikumu Nr. 928 42. punktu aprēķinātais pamatlīdzekļu nolietojums par pārskata periodu ir jāatspoguļo leņģmumu un izdevumu pārskata postenī «Pamatlīdzekļu un nemateriālo ieguldījumu nolietojums un norakstīšana».

Šī ir vispārīga atbilde, kas neatbilst uz konkrēto situāciju.

4. Kā saskaņot faktisko kases atlikumu ar mantisko ziedojumu un pamatlīdzekļu nolietojumu leņģmumu un izdevumu pārskatā?

MK noteikumu Nr. 928 45. punktā noteikts: «Postenī «leņģmumu un izdevumu starpība» norāda pārskata gada ieņģmumu pārsniegumu pār izdevumiem (kā pozitīvu skaitli) vai izdevumu pārsniegumu pār ieņģmumiem (kā negatīvu skaitli).» Ņemot vērā iepriekš minēto, kā arī faktu, ka leņģmumu un izdevumu pārskatā tiek iekļautas pozīcijas, kas nav reģistrējamas ieņģmumu un izdevumu reģistrācijas žurnālā, tai skaitā pamatlīdzekļu nolietojums, kases faktiskajam atlikumam nav jāsakrīt ar leņģmumu un izdevumu pārskata postenī «leņģmumu un izdevumu starpība».

P.S. Veicot normatīvo aktu analīzi atbildes sniegšanai, autora uzmanību piesaistīja nozares «jumta» likuma — Reliģisko organizāciju likuma — 15. panta otrajā daļā minētais: «Reliģiskajām organizācijām ir tiesības veikt uzņēmējdarbību atbilstoši likumam «Par uzņēmējdarbību»». ² Autors vērš nozares un likumdevēja uzmanību uz faktu, ka likums «Par uzņēmējdarbību» ir zaudējis spēku pirms mazliet vairāk nekā 15 (!) gadiem! Faktiski nozare 15 gadus veic darbību atbilstoši neaktuālam normatīvajam regulējumam. Šī situācija autoram liek ļoti kritiski aizdomāties par to, cik sakārtota un atbilstoša ir nozares grāmatvedības uzskaitē, ja pat nozares regulējošajā regulējumā ir novērojamas būtiskas neatbilstības. Autors cer, ka ar pašreizējām izmaiņām grāmatvedības jomas normatīvajā regulējumā uzmanība tiks pievērsta arī reliģisko organizāciju grāmatvedības uzskaites sakārtošanai. ■

2 1995. gada 7. septembra Reliģisko organizāciju likums.

Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/36874-religisko-organizaciju-likums>